

Τὸ κοράσιον τὸ ὁποῖον περιέρεται τὰς οἰκίας τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου καὶ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων καὶ ψάλλει τὰ εὐχετικά ᾠσματα τὰ λεγόμενα *βαίτικα*: Ἄσμ.
Νὰ κοσκινίξης μάλαμα, νὰ πέφτη τὸ χρυσάφι,
τὰ πυκνοκοσκινίσματα νὰ δίνης 'ς τοῖς βαΐστρες.

βαγίτικος ἐπίθ. ἀμάρτ. *βαίτικος* Μακεδ. (Πάγγ.)
 Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαγί*, δι' ὃ *ιδ.* *βάγιο*, καὶ τῆς καταλ.
-ίτικος.

Ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Βαΐων: *Τραγούδια βαίτικα*.

βαγίτσα ἡ, (I) Κάρπ. Κρήτ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Μεγίστ. Προπ. (Κύζ.) κ.ά. *βαίτσα* Κεφαλλ. Μακεδ. Νάξ. Ρόδ. Σάμ. Σίκιν. Σύμ. κ.ά. *βαβίτσα* Ρόδ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *βάγια* διὰ τῆς καταλ. *-ίτσα*. Ἡ λ. καὶ ἐν Θανατ. Ρόδ. στ. 160 (ἐκδ. G Wagner σ.37) «καὶ νὰ τὲς ἐψικεύουσι οἱ δούλοι καὶ βαγίτσες».

Μικρὰ ὑπηρέτρια ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.
Καὶ κατεβαίν' ἡ βάγια τζη τοῦ Ἑλενῆς καὶ ἀνοίγει
κ' ἡ Ἑλενὶὰ ξοπίσω δου μὲ μιὰ μικρὴ βαγίτσα
 Κρήτ.

Βαίτσες ἀπ' τὴ μιὰ μερσά, βαίτσες ἀπ' τὴν ἄλλη
 Κεφαλλ.

Βάλ-λει βαβίτσες ἀπουμπρός, βαβίτσες ἀπουπίσω
καὶ μιὰ 'ποὺ τὲς βαβίτσες τῆς ἐπαρηόρησέν τιν
 Ρόδ. Συνών. *ιδ.* ἐν λ. *βαγιοπούλλα*.

βαγίτσα ἡ, (II) Κρήτ. Κύπρ. *βαίτζα* Πόντ. (Ἀμισ.)
 Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *βάγιο* διὰ τῆς καταλ. *-ίτσα*.

1) Μικρὸς κλάδος φοίνικος, μικρὸ *βάγιο* Κρήτ. Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. ὑπὸ τὸν τύπ. *Βαγίτσα* Θράκ. (Αἰν. Μάδουτ.) Κυδων. κ.ά. *Βαίτσα* Θράκ. (Μέτρ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Σάμ. κ.ά. Τύπ. *Βαίτζα* ὄνομα ἀγελάδος γεννηθείσης τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων Πόντ. (Κερασ.) Συνών. *βαγιοούλλα* (II) I. β) Εἶδος ἀρτίσκου ἐπιμήκους διδομένου εἰς τὰ παιδία τὰ ψάλλοντα τὸν Λάζαρον Πόντ. (Ἀμισ.) 2) Λεπτὴ καὶ εὐλύγιστος ράβδος χρησιμεύουσα ὡς μάστιξ Κύπρ. 3) Ὁ καυλὸς τοῦ ἀσφοδέλου Κύπρ.

βαγίτσιν τό, ἀμάρτ. *βαίτσιν* Κύπρ. (Λεμεσ.)
 Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάγιο* καὶ τῆς καταλ. *-ίτσιν*, δι' ὃ *ιδ.*
-ίτσι.

1) Τεμάχιον κλώνου λύγου ἢ ἄλλου φυτοῦ τὸ ὁποῖον προσδεσνόμενον ἀπὸ τὰ δύο ἄκρα διὰ σχοινίου εἰσάγεται εἰς τὸ στόμα ἵππου ἀντὶ χαλινοῦ. 2) Τεμάχιον κλώνου φυτοῦ τὸ ὁποῖον εἰσαγόμενον εἰς τὸ στόμα ἐριφίου καὶ προσδεσνόμενον ἐκ τῶν δύο ἄκρων διὰ λεπτοῦ σχοινίου μὲ τὰ κέρατα ἐμποδίζει αὐτὸ νὰ θηλάξῃ χωρὶς νὰ τὸ ἐμποδίξῃ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ.

βαγιτσώνω ἀμάρτ. *βαίτσωνω* Κύπρ. (Λεμεσ.)
 Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαγίτσιν*.
 Θέτω *βαγίτσιν* εἰς τὸ στόμα ἵππου ἢ ἐριφίου: *Βαίτσωνω τὸν ἄπ-παρον-τὸ 'ρίφιν*.

βαγιωνιά ἡ, Κρήτ. *βαγιουνιά* Θράκ. (Αἰν.) *βαγιωνέα* Κύθηρ. *βαγιωνέ* Δ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάγιο* καὶ τῆς καταλ. *-ωνιά*.
 1) *Βαγιά* 1, ὃ *ιδ.*, Θράκ. (Αἰν.) Κύθηρ. 2) *Βαγιά* 3, ὃ *ιδ.*, Κρήτ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. Πόρ.

* **βαγκανίζω**, *βαγκανίζου* Εὐβ. (Στρόπον.)
 Ἀγνώστου ἐτύμου. Πιθανῶς λ. πεποιημένη.
 Βομβῶ: *Βαγκανίζ'* ἢ *μυῖγα* (οἱ μυῖγες). || Φρ. *Βαγκάνι-ξαν'* τ' ἀφτιά μου (ξεκουφάθηκα ἀπὸ τοῖς φωνές).

βαγμονή ἡ, Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *βάζω*.

Ὑλακὴ κυνός: Παροιμ. Ὁ στούλλος ψοφᾷ καὶ τὴ *βαγμονή* του 'κὶ ἀφίνει-ν-τῇ (δὲν ἀφίνει' ἐπὶ τοῦ μὴ ἀποβάλλοντος τὴν κακίαν). Συνών. *ιδ.* ἐν λ. *βαβιξιά*.

βαγμούρα ἡ, Μακεδ. (Κοζ. Σιάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. * *βαγμός* καὶ τῆς καταλ. *-ούρα*.

Βοή ἐνθ' ἄν.: Ἐχου *βαγμούρα* 'π' τ' ἀφτιά μ' Κοζ.

βαγονεῖα ἡ, σύννηθ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαγόνι* καὶ τῆς καταλ. *-εῖα*.

Ποσότης ὅσων χωρεῖ ἐν βαγόνι: *Μιὰ βαγονεῖα σ'τάρι*.

βαγονέττο τό, σύννηθ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *vaconetto*.

Μικρὸ βαγόνι χρησιμοποιοῦμενον συνήθως εἰς ἐργοστάσια πρὸς μεταφορὰν ὑλικοῦ.

βαγόνι τό, κοιν. *βαγόνι* Νάξ. *μαγόνι* Κίμωλ. Σέριφ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *vacone*, ὃ ἐκ τοῦ Ἀγγλ. *waggon*. Πβ. DHesseling ἐν Byzant. Zeitschr. 12,596.

Ἀμαξα σιδηροδρομικὴ ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐχομε *βαγόνι* (ἐπὶ ἀφίξεως διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἐμπορεύματος) Ἀθῆν.

βάγρα ἡ, Τσακων.

Πιθανῶς ἔχει σχέσιν ἐτυμολογικὴν πρὸς τὸ παρὰ Δουκ. *βακρίζω*. «Βοῦ ὥσπερ οἱ κύνες... ἤγουν βακρίζει».

Τὸ συνεχὲς κλάψιμον, κλαυθμυρισμός: Ἐγκι τὸ *καμπ-ζι ἐν ὄλιον βάγρα* (αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ὄλο βάγρα). Συνών. *κλάψα*, *μουρμούρα*.

βάδα ἡ, Θήρ. Ἰων. (Κρήν.) Μεγίστ. Χίος κ.ά. — *Λεξ.* Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *vada*. Ἰδ. MVasmer ἐν Byzant. Zeitschr. 17, 116.

1) Ἡ ὀριζομένη καὶ κατατιθεμένη ὡς κερδιστέα ποσότης χρημάτων ἰδίᾳ ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ Θήρ. Μεγίστ. κ.ά.: *Βάλλω βάδα* Θήρ. β) Ἐχέγγυον, ἐγγύησις *Λεξ.* Δημητρ. 2) Ὁστέινον ἢ μετάλλινον κέρμα χαρτοπαιγνίου ἀντικαθιστῶν χρῆμα Χίος—*Λεξ.* Δημητρ. Συνών. *μάρακα*. 3) Δαπάνη Ἰων. (Κρήν.) κ.ά.: *Πάει πολλὴ ἡ βάδα*. Συνών. *ἐξοδο*. 4) Ζημία Χίος: *Τοῦ 'κατσεν ἡ βάδα*. Συνών. *ζημιά*.

βαδάνι τό, Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάδα*.

Ἡ ὑπὸ τῶν χαρτοπαικτικῶν καφενεῖου διδομένη εἰς τὸν καφεπώλην ἀμοιβή. Συνών. *βιδάνιο*.

βαδίζω λόγ. σύννηθ. *βαδίζου* Μακεδ. (Βέρ. Πάγγ.)
 Τὸ ἀρχ. *βαδίζω*.

Προχωρῶ βάδην ἐνθ' ἄν.: *Οἱ στρατιῶτες βαδίζουν προφυλαγμένοι σύννηθ. Δὲ μπουρῇ νὰ βαδίσ'* Πάγγ. *Δὲ βαδίζ'νι* τοῦ *χ'μῶνα* τὰ πράματα (τὰ ζῶα) Βέρ.

βάδισμα τό, λόγ. κοιν. *βαίσμα* Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *βάδισμα*.

Πορεία ἐνθ' ἄν.: *Βάδισμα* σταθερὸ σύννηθ. *Βάδισμα* ἀλόγιστο ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι ἀντίλογ. 147.

βάδωμαν τό, Κύπρ. *βάωμαν* Κύπρ.

1) Κλείσιμον. 2) Τὸ δι' οὗ κλείνει τις: Ἄσμ.

Βάλ-λει τὸν λίθον βάδωμαν, τὸν μόλυβον μαντάλιν.

βαδών-νω Κύπρ. *βαών-νω* Κύπρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Κλείω: Βαδών-νω τήν πόρταν. Νὰ βαωθοῦν οἱ πόρ-
τες. Ἡ πόρτα σήμ-μερον ἦτον βαωμένη τῷ ἔν-αν-νοιξεν
καθόλου. || Ἄσμ.

Ἄν-νοιξε, γέρημη καρδιά, μὲν εἶσαι βαωμένη,
τραούδησε τοὺς φίλους μας ὥσπου νὰ συναμέντοι.

Μετοχ. = ἐγκεκλεισμένος: Ἦτον ἔσ-σω βαωμένος τῷ ἔτδοι-
ματον. Καὶ ἀμτβ. κλείομαι: Ἐβάωσεν ἡ πόρτα. Ἄν-νοῖουν
οἱ πόρτες τῷ πάλε βαών-νον μανιδές τους. Συνών. κλείνω.

2) Ἀποκλείω: Ἀμα τῷ εἶδεν μας, ἐβάωσέν μας ἔξω. 3)
Ἀμτβ. ἐγκλείομαι κάπου στενωῶς, ἐνσφηνοῦμαι: Ἐπῆα νὰ
πατήσω νὰ ρέξω τῷ εἶδεν πέτραν ποτδεῖ τῷ ποδὰ τῷ ἐμπέην
τὸ πόδιν μου μέσα τῷ ἐβάωσεν τῷ ἔν-ἐβαινε. Ἡ φοράδα
ἔβαλεν τὴν τσεφαλήν της μέσ' ἔς τὴν διχάλωσιν τοῦ δειτροῦ
τῷ ἐβάωσεν μέσα τῷ ἐπόφηνεν. Ἡῦρα τὸν βοῦν μου μέσα σὲ
μὴν στενοκοπκίαν βαωμένον τῷ προφισμένον.

βαδωτός ἐπίθ. Κύπρ. βαωτός Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. βαδών-νω.

Κλειστός: Ἄσμ.

Βρίδ-δει τὴν πόρταν βαωτήν, βάλ-λει φωνὴν μεάλην.

βάζα ἡ, Μακεδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάζο κατὰ τύπ. μεγεθυντικόν.

Ἀγγεῖόν τι.

βαζάκι τό, σύνηθ. βαζάτσι πολλαχ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. βάζο διὰ τῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸ βάζο, ὁ ἰδ. Συνών. βαζούλλι.

βαζάκιν τό, Πόντ. (Οἶν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Βρακοθηλειά. Συνών. *βαζιάκωσι, ζουζάκιν.

βαζάνα ἡ, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν.

Τὸ φυτὸν στρύχνος ὁ ἐδωδίμος (solanum melongena)
τῆς τάξεως τῶν στρυχνωδῶν (solanaceae). Συνών. βα-
ζαντζά, μελιτζάνα, μελιτζαντζά.

βαζανᾶτος ἐπίθ. Κύπρ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν καὶ τῆς καταλ. -ᾶτος.

1) Ὁ ἔχων τὸ χροῶμα στρύχνου τοῦ ἐδωδίου, τῆς με-
λιτζάνας ἔνθ' ἄν.: Βαζανᾶτα σῦκα ἢ ἀπλῶς οὐσ. βαζα-
νᾶτα. Συνών. βαζάνικος, βαζανίς, μελιτζανίς.

2) Θηλ. βαζανάτη, συκὴ παράγουσα τὰ ἀνωτέρω σῦκα
Κύπρ.

βαζαντζά ἡ, Κύπρ. Μεγίστ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν ἢ βαζάνα κατὰ εἰς -τζά ὄν.
φυτῶν. Πβ. ΠΓεννάδ. 917.

Βαζάνα, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Φρ. Φιάν-νει τὴν βαζαντζὰν μὲ
τὸ κατσούνιν (εἰρων. ἐπὶ τῶν κοντῶν. κατσούνιν = λεπτὴ
ράβδος, βέργα ἀγκυλοειδὴς κατὰ τὸ ἐν ἄκρον) Κύπρ.
|| Ἄσμ.

Ἐβ' ἀγαπῶ τὴ βαζαντζὰ ποῦ ρίχτει τὴ μαυράδα
ποῦ μοιάζει τὸ λεβέντη μου εἰς τὴ μελαχρινάδα
Μεγίστ.

βαζαντζάω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν.

Προσλαμβάνω χροῶμα ὅμοιον πρὸς τὸ χροῶμα στρύχνου
τοῦ ἐδωδίου ἕνεκα ψύχους, ἀσθενείας κττ. Συνών. ἀ-
ποβαζανώνω, μελαντζάω.

βαζάνικος ἐπίθ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν καὶ τῆς καταλ. -ικός.

Βαζανᾶτος I, ὁ ἰδ.: Σῦκα βαζάνικα.

βαζάνιν τό, Κύπρ. βαζάνι Ρόδ. βαζ-ζάνι Ρόδ.
Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὁ καρπὸς στρύχνου τοῦ ἐδωδίου. Συνών. μελι-
τζάνα.

βαζανίς ἐπίθ. Κύπρ. Οὐδ. βαζανί Λυκ. (Λιβύσσ.)
Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βαζάνιν καὶ τῆς καταλ. -ίς.

I) Βαζανᾶτος I, ὁ ἰδ., Κύπρ. Ρόδ. II) Οὐδ. οὐσ.,
εἶδος γυναικείου φορέματος Λυκ. (Λιβύσσ.)

βαζανόφυτο τό, Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βαζάνιν καὶ φυτό.

Φυτὸν τῆς πρασιάς διὰ μεταφύτευσιν.

βαζζά ἡ, ἀμάρτ. βαζά Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βάζο καὶ τῆς καταλ. -ζά.

Ποσότης ὅσην χωρεῖ τὸ βάζο.

βαζελίνη ἡ, λόγ. σύνηθ. βαζελίνα Κέρκ.

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *vaseline*. Τὸ βαζελίνα ἐκ τοῦ Ἰταλ.
vaselina.

Φαρμακευτικὴ ἀλοιφή.

***βαζγεστανίζομαι**, βαργεστανίζομαι Εὐβ. (Ὁρ.)

Ἐκ συμφύρ. τῶν ρ. βαζγεστίζω καὶ βασανίζομαι.

Ἀπαυδῶ: Βαργεστανίστηκα, δὲν ἀντέχον πλὴς ἄλλο.

βαζγεστημάρα ἡ, ἀμάρτ. βαργεστημάρα πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. βαζγεστημός καὶ τῆς καταλ.
-άρα.

Τὸ νὰ ἀποκάμνη τις, ἀπαύδησις ἰδίᾳ ψυχικῶς: Ἐχω
βαργεστημάρα. Συνών. βαζγεστισιά, βαζγέστισμα,
βαζγεστισμός.

βαζγεστίζω Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μεγίστ. Προπ. (Πά-
νορμ.) κ.ά. βαζγιστίζω (Ἀδριανούπ.) κ.ά. βατγιστί-
ζω Θράκ. (Μάδυτ.) Λέσβ. βαζγεστίζω Θράκ. (Καλλιπ.)
Κρήτ. Μεγίστ. βαζικιστίζω Χίος βαζγιστίζω Ἰμβρ.
Σαμοθρ. βαζγεστίζω Λυκ. (Λιβύσσ.) βαγεστίζω Θράκ.
(Σαρεκκλ.) Κρήτ. βαγεστίζω Κρήτ. γεστίζω Πελοπν.
βαργεστίζω Ἀθῆν. Ἀνδρ. Νάξ. Πελοπν. (Κορινθ. Μάν.)
Σέριφ. βαργιστίζω Εὐβ. βαργεστίζω Σίφν. βαρε-
στίζω Σέριφ. Τήν. βαργιστίζω Ἡπ. βαργιστίζω Νάξ.
βαριστίζω Θήρ. βαρυστίζω Χίος (Καρδάμ.) βαζ-
γεστίζω Κρήτ. Μεγίστ. βαζγιστίζω Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.)
Χίος (Χαλκ.) βαγεστίζω Κρήτ. βαγεστίζω Κρήτ. βαρ-
γεστίζω Μέγαρ. βαργεστίζω Ἀθῆν. Ἀμοργ. Ἀνδρ. Νάξ.
Πάρ. Πελοπν. (Κλουτσινοχ. Κορινθ. Μάν.) Ρόδ. Στερελλ.
κ.ά. βαργεστίζω Ἀθῆν. Πάρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Ἀνδρουσ.
Καλάβρυτ. Κυνουρ. Μάν.) βαργεστίζω Εὐβ. Πελοπν. (Κα-
λάβρυτ.) βαργεστίζω Σκῦρ. βαργιστίζω Χίος βαργιστίζω
Εὐβ. Ἡπ. Στερελλ. βαρυστίζω Στερελλ. βαριστίζω Θήρ.
βαρυστίζω Χίος (Καρδάμ.) βαρυστίζω Πελοπν. (Ἀν-
δρίτσ.) Χίος γεστίζω Πελοπν. Μέσ. βαρκεστίζομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ περιφραστικοῦ Τουρκ. ρ. *vaz gestmek*. Οἱ
συγκεκριμένοι τύπ. γεστίζω καὶ γεστίζω ἐγεννήθησαν
ἀφαιρεθέντος τοῦ βαρ ὥσει ἦτο λείψανον τοῦ βαρύ. Ἰδ.
ΓΧατζιδ. MNE 1,171. Τὸ ρ τοῦ βαργεστίζω καὶ βαρ-
γεστίζω κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνων. βαρειέμαι. Ἰδ. ΓΧα-
τζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 6 (1894) 143. Τὸ βαρυστίζω ἐκ παρετυμ.
πρὸς τὸ βαρύς.

1) Παραϊτοῦμαί τινας, ἀπομακρύνομαί τινας Θράκ.
(Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.): Ἐβαρυστίζω
πρὸς ὁ ἄνθρωπος Καρδάμ. β) Ἀφίνω, ἐγκαταλείπω τινὰ
Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Κρήτ. κ.ά.: Βαζγέτισέ με Κρήτ.
Βαζέστα τον αὐτόθ. γ) Παραβλέπω Κρήτ. 2) Ἀπο-